

Strateji tərəfdaşlıq güclənir, qlobal nüfuz artır

Azərbaycanın müttəfiqlərinin coğrafiyası genişlənir

Bu gün dünyanın geosiyasi mənzərəsi heç də ürəkaçan deyil. Müxtəlif coğrafiyalarda qaynar ocaqların, müharibələrin mövcudluğu, həmçinin yeni təhdidlərin artması bəşəriyyəti ciddi sınaqlar qarşısında qoyur.

Yaxın Şərqdə yaşanan münaqişə, Rusiya-Ukrayna müharibəsi, məcburi assimilyasiyaya aparan iyrenc neokolonializm təcrübəsinin davam etməsi dünyada vəziyyətin heç də ürəkaçan olmadığını göstərir.

Şükürlər olsun ki, bu arzuolunmaz geosiyasi arxitektura fonunda Azərbaycanda siyasi sabitlik hökm sürür. Regionun lider dövləti kimi Azərbaycan daxili sabitliyini əzmlə qoruyub saxlayır. Təbii ki, bu sabitliyin qorunmasını şərtləndirən ən mühüm məsələ dövlətin liderinin yürütdüyü uğurlu siyasətdir.

Həyata keçirdiyi tam müstəqil siyasətlə Azərbaycanı tarixinin ən qədrətli dövlətinə çevirən Prezident İlham Əliyev hadisələri düzgün analiz etmə, doğru qərar vermə bacarığı, uğurlu diplomatiyası ilə Azərbaycanı həm də dünyada etibarlı tərəfdaş kimi tanıdı. Bunun yeganə səbəbi İlham Əliyevin sözlünə sadıq lider olduğunu dəfələrlə təsdiqləməsidir.

Çoxvektorlu və ya balanslaşdırılmış xarici siyasət strategiyası Azərbaycanın markasına çevrilib desək, yanılmırıq. Əsası Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş və hər kəslə öz milli maraqlarına əsaslanan münasibət qurmağa yönəlmiş çoxtərəfli xarici siyasət kursu Azərbaycanı dünyada söz sahiblərindən birinə çevirib.

Təkcə son iki ayda Azərbaycanın xarici siyasətinin

uğurlarına nəzər yetirsək aydın şəkildə görə bilərik ki, ölkəmizlə müxtəlif sahələr üzrə əməkdaşlıq etmək istəyən dövlətlərin sayı artmaqdadır. Həmçinin Azərbaycan da bir çox böyük dövlətlərlə strateji tərəfdaşlığını gücləndirməkdə maraqlıdır.

İlk olaraq Azərbaycanın BRICS-ə (BRİKS) daxil olmaq üçün rəsmi müraciətinə diqqət edək. İyulun 3-də Şanxay Əməkdaşlıq Təşkilatının Astanada keçirilən Zirvə toplantısı çərçivəsində "Azərbaycan Respublikası ilə Çin Xalq Respublikası arasında strateji tərəfdaşlığın qurulması haqqında Birgə Bəyannamə" qəbul olunub. Bəyannamənin 4.5-ci bəndinə əsasən, Azərbaycan tərəfi BRICS-ə daxil olmaq arzusunu ifadə edib və Çin tərəfi BRICS əməkdaşlığında Azərbaycanın iştirakını alqışlayıb.

BRICS 2006-cı ildə yaradılıb, Braziliya, Rusiya, Hindistan, Çin, Cənubi Afrika Respublikası, Misir, Efiopiya, İran və Birləşmiş Ərəb Əmirliklərini özündə birləşdirən hökumətlərarası təşkilatdır. Əvvəlcə investisiya imkanlarını müəyyən edən qruplaşma hökumətləri 2009-cu ildən bəri hər il rəsmi sammitlərdə toplaşan və çoxtərəfli siyasətləri koordinasiya edən vahid geosiyasi bloka çevrilib.

Ankaranın Hacı Bayram Vəli Universitetinin dosenti Levent Ersin Orallı hesab edir

ki, Azərbaycanın BRICS-in Qərblə əlaqələrində əsas oyunçuya çevrilmək üçün bütün imkanları var və bu baxımdan Bakının rolu yalnız artacaq. Onun fikrincə, Azərbaycan BRICS-ə müraciət edərək respublikanın gələcək inkişafının iqtisadi modelinin bu təşkilatın vektorunu nəzərə alacağını açıq şəkildə bildirib: "BRICS nöqtəyi-nəzərindən "sabitlik" sözünün ən çox aid olduğu iki ölkə var. Bu, Çin və Azərbaycandır. Əgər BRICS ölkələri Qərb dövlətləri ilə münasibətlərdə sıçrayışa nail olmağı hədəfləyirsə, bunun üçün ən düzgün platforma güclü iqtisadiyyata və dünyanın bir çox dövlətləri ilə yüksək səviyyədə münasibətlərə malik olan Azərbaycandır".

Açığını desək, Azərbaycan ilə Çin arasında iqtisadi-ticarət sahəsində əməkdaşlığın kifayət qədər böyük potensialı var. Rəsmi Bakı Pekini təkcə dost ölkə deyil, həm də texnoloji tərəqqinin mənbəyi kimi qəbul edir. Eyni zamanda ölkələ-

rimiz arasında iqtisadi əməkdaşlıq üçün daha geniş imkanlar mövcuddur. Azərbaycan Çinə özünün milli prioritetlərindən biri olan rəqəmsal və "yaşıl keçid"də tərəfdaş kimi baxır. Bundan əlavə, hər iki ölkə birgə bərpaulunan enerji mənbələri və elektrik avtomobilləri üçün avadanlıq istehsal edə bilər. Bu amilləri nəzərə alan Prezident İlham Əliyev Çin ilə əməkdaşlığı Azərbaycanın prioritet istiqamətlərindən biri kimi müəyyənləşdirib.

Bundan başqa Azərbaycan Prezidentinin Özbəkistana və Qazaxıstana səfərləri, keçirdiyi görüşlər, imzalanmış sənədlər, həmçinin Rusiya Prezidenti Vladimir Putinin ölkəmizə ilk dövlət səfəri göstərir ki, Azərbaycanın strateji tərəfdaşlıq etdiyi ölkələrin sayı artır, müttəfiqlərinin coğrafiyası genişlənir.

Türkiyə mediasının təmsilçisi, siyasi ekspert Güngör Yavuzaslan deyir ki, bu gün bölgənin strategiyasını və gələcə-

yini Prezident İlham Əliyevin yaratdığı yeni Azərbaycan doktrinası müəyyənləşdirir. Bu doktrina Rusiya Prezidenti Vladimir Putini ölkəsində qəbul etmək, Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanla birgə strategiyalar ortaya qoymaq, Türk Dövlətləri Təşkilatı daxilində yeni mövqe nümayiş etdirərək Şimali Kipr Türk Cümhuriyyətinin bayrağını Bakıda dalğalandırmaqdır. Yəni bölgənin hazırkı strategiyası Prezident İlham Əliyevin baxışına doğru istiqamətlənir. Bütün bunlar yeni dövrün şifrələridir. Qərbin Ermənistan sevdası Rusiya-Ukrayna müharibəsindən sonra bölgədə yeni həssas nöqtə yaratmaqdadır. Buna görə də bəzi Qərb dairələri bu istiqamətdə addımlarını davam etdirəcəklər. Bu, Ermənistanın silahlandırılması, yaxud müxtəlif diplomatik yollardan istifadə edərək mövzuya qarışması ilə də bağlı ola bilər. Lakin əsas məqam odur ki, qondarma "Dağlıq Qarabağ Respublikası" artıq çoxdan tarixin arxivinə atılıb. Bundan sonrakı strategiya və təhlükəsizliyi isə yeni doktrina müəyyən edəcək ki, onun da adı Azərbaycandır.

Yəni bölgədə marağı olan istənilən dövlət Azərbaycanla hesablaşmalıdır. Artıq Azərbaycan tək deyil, strateji tərəfdaşları, müttəfiqlərinin sayı gündən-günə çoxalır və bütün bunlar ölkəmizin gücünə güc qatır, qlobal nüfuzunu daha da yüksəldir.

Rəşad BAXŞƏLİYEV,
"Azərbaycan"